

Successen en tegenslagen van het unieke Herdwickproject

PETER VAN HERP EN TOM EMBO

In 2008 werd een project met Herdwickschappen opgestart om de Westerplas in Sint-Martens-Latem te begrazen. Op die manier blijft de plas een succesvolle magneet voor trek- en broedvogels, een extra mini-Bourgoyen-Ossemeersen in de Leievallei. De voorbije jaren groeide het te begrazen areaal aan met nieuwe natuurterreinen in Sint-Marent-Latem, Gent en Munte.

In de laatste Snep! van vorig jaar berichtten we over ons eerste bezoek aan het Engelse Lake District en onze zoektocht naar een ram om de genetische kwaliteit van onze Herdwickschappen te verbeteren. De Herdwicks in de Lage Landen hebben namelijk allemaal banden met een beperkt aantal bloedlijnen, waardoor inteelt om de hoek loert. Om een gezonde kudde op te bouwen, hebben we dus nieuwe genen nodig. In het voorjaar 2011 moesten we

jammer genoeg vaststellen dat onze nieuwe ram 'zijn werk' niet had gedaan. De twee oaien, die we in afwachting apart hadden gehouden, bleken helaas niet drachtig. Onvruchtbaarheid is een vrij uitzonderlijk verschijnsel bij schapen. Daarom contacteerden we de Veeartsenij-school in Gent die voorstelde om het dier te testen. De test bevestigde wat we al vermoedden. 'Ongeschikt voor het fokprogramma' luidde de diagnose.

Back to the Lake

Het enige antwoord op deze tegenslag lag opnieuw in het Lake District. Aangezien de data van de veilingen niet in ieders agenda pasten, kon enkel een beperkte delegatie afreizen. Van 29 september tot 2 oktober bezochten Peter Van Herp en Ruben Vereecke, een collega Herdwickliefhebber van de fokkerij 'van de Bomlozeput' in Watervlief, het Britse merengebied. Op het programma stonden twee dagen veilingen en twee dagen bedrijfsbezoeken om Herdwicks 'te keuren' en contacten te leggen. Eens te meer verbaasden we ons over de kleinschaligheid van deze gemeenschap. Al bij al zijn er maar een honderdtal Herdwickfokkers in deze unieke, idyllische streek in het noordwesten van Engeland.

De eerste dag werden we rondgeleid door Mayson Weir, de lokale man van de export. We wilden vóór aanvang van de veiling de weinige rammen die geschikt waren voor export zien. Het genotype is namelijk bepalend of een dier al dan niet mag worden uit- of ingevoerd. Enkel het genotype met de minste gevoeligheid voor de hersenziekte scrapie (cf. gekkekoeienziekte) komt in aanmerking. Van de 225 rammen die ingeschreven waren voor de veiling van Cockermouth was het genotype bij 35 rammen gekend. Slechts 21 rammen voldeden voor de export en ongeveer de helft hiervan was de week voordien al verkocht op een veiling in Broughton in

Op bezoek bij Joe Richardson, Herdwickfokker met gevoel voor humor.

Furness. Een beperkt aanbod is enerzijds vervelend, maar maakt het anderzijds eenvoudig om de dieren allemaal te bekijken. En zo hadden we na een dag rondrijden en vóór het begin van de veiling een deal voor twee rammen. Voor een derde ram lukte dat na zeer lang onderhandelen niet, maar dat draaide uiteindelijk in ons voordeel uit omdat het dier geen hoge prijs haalde op de veiling en ingetrokken werd. Na nog een halve dag heen-en-weergerij voor het papierwerk konden we tevreden terug naar huis.

Maar blijkbaar hadden we te vroeg gejuicht. We waren nog maar net geland in Charleroi of we kregen het bericht dat een van de rammen niet geschikt was voor de export. Men had zich van nummer vergist... Intussen hanteren we de volgende regel: zolang de dieren niet ter plaatse zijn, zijn er geen zekerheden. Ietwat teleurgesteld en gefrustreerd konden we in de loop van de dag telefonisch nog een vervangende ram regelen, gelukkig tegen een betere prijs. Daarnaast beslisten we om ook een oudere ram en vier mooie oaien aan te kopen om ons project definitief op kruissnelheid te brengen. Voor een optimaal natuurresultaat moet de begrazingsdruk in de betrokken natuurgebieden immers nog iets toenemen.

Negen nieuwkomers

Vrijdag 21 oktober kwamen de vijf rammen en vier oaien aan in België, 14 uur later dan

Mayson Weir

voorzien, maar goed, ze waren er allemaal... De dag na de aankomst werd er bloed getrokken om de zwoegerziekte op te sporen. Omdat we deelnemen aan dit ziektebestrijdingsprogramma en intussen een zwoegervrij attest hebben, mogen we geen dieren van een niet zwoegervrij bedrijf toevoegen. Gelukkig kregen we snel de resultaten van Diergezondheidszorg Vlaanderen. Op 29 oktober werden onze dertig oaien verdeeld in drie groepen, met telkens één ram. De grootste groep van zestien oaien staat aan de Westerplas. Aan de Nazarethbeek staan er acht oaien en in Munte zes. Dit betekent dat we half april opnieuw lammeren zullen hebben. Die krijg

je te zien op het jaarlijkse peter- en meteraperitief aan het domein Gevaert-Minne in Sint-Martens-Latem. De rammen die niet ingezet worden voor de kweek, zullen in de winter de Muynckhammen begrazen. Na een tegenslag vorig jaar krijgen we het project alsnog op kruissnelheid en zullen we de komende jaren het aantal dieren bereiken dat noodzakelijk is voor de begrazing van onze natuurgebieden. Want een mooiere natuur, daarvoor doen we het uiteraard!

Recente en archiefphoto's over dit project vind je op www.natuurpuntgent.be onder 'schapenproject'.

Word meter of peter van een ram en help ons om van dit natuurproject een succes te maken

De import van nieuwe dieren als gevolg van de onvruchtbare ram van vorig jaar heeft een grote put geslagen in de financiën van het project. Importeren is een dure zaak. Alleen al de vaste kosten van veearts en transport bedragen 250 euro per dier. Gemiddeld komt daar nog ruim 500 euro aankoopprijs per schaap bij. Dit project was enkel financieel haalbaar dankzij de steun van de vele peters en meters die de natuur in onze streek een warm hart toedragen. Voor het volledige systeem van sponsoring verwijzen we naar de schapenpagina op de website van Natuurpunt Gent. Omdat momenteel alle oaien een peter of meter hebben gevonden, zoeken we alleen nog mensen die peter of meter willen worden van een van onze rammen! Je hebt de keuze tussen Federal, Fritz, Freddy, Coss, Fangio en Carl.

Voor de vier nieuwe rammen die we uit Engeland importeerden, hebben we nog geen naam. Ben je creatief en word je peter of meter van een nieuwe ram, dan mag jij zijn naam kiezen. Foto's van de rammen vind je op de website www.natuurpuntgent.be, onder 'schapenproject'. Wens je het Herdwickproject te steunen, dan kun je een gift doen op rekeningnummer 293-0212075-88 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met de vermelding '3673 Herdwick'schapen'. Voor giften vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest. Als je een mailbericht stuurt naar petervanherp@herdwick.org met de naam van de ram die je wenst te sponsoren, dan vermelden we dat op de website. Als ze dat wensen, komen peters en meters van rammen bovendien bovenaan de wachtlijst te

staan voor de sponsoring van oaien. In het najaar van 2012 zullen er opnieuw beschikbaar zijn.